

Dames en heren,

Namens het comité Warnsveld en Zutphen Hoogspanningsvrij heet ik u van harte welkom.

Mijn naam is Gemmie ten Velde en ik ben voorzitter van het comité.

Vanavond gedenken wij met u dat het comité vijf jaar bestaat. Dat doen we in de vorm van een symposium. Wij hebben verschillende sprekers uitgenodigd om met ons in gesprek te gaan over de problematiek van de hoogspanningskabels.

Die kabels lopen dwars door Zutphen en Warnsveld, boven onze huizen, in de buurt van scholen en bij de sportvelden.

Als eerste zal professor doctor Lucas Reijnders een inleiding houden. Daarna geeft mevrouw van der Kolk, gedeputeerde Natuur & Milieu, namens Cornielje van de provincie Gelderland haar visie op de problematiek. Vervolgens geven we het woord aan wethouder van Oosten, en de heer Voorhorst, directie NUON en tot slot geeft de heer Steef van Keulen, voorzitter van waardevol Warnsveld zijn visie.

Daarna, rond negen uur, gaan we met elkaar in gesprek en heeft u de gelegenheid te reageren op de sprekers. De heer Sander Grootendorst zal dan als gespreksleider optreden. Rond kwart voor tien, tien uur ronden we af. Daarna kunnen we nog een half uur met elkaar informeel samen zijn en wat drinken.

Het comité Warnsveld en Zutphen Hoogspanningsvrij bestaat inmiddels vijf jaar. In 2004 vormen enkele bewoners van 't Spiker in Warnsveld een comité met als doel de hoogspanningskabels die zich erg dicht bij onze woningen bevinden, te verplaatsen. De directe aanleiding is een rapport van RIVM en vervolgens een TNO onderzoek, waaruit blijkt dat de magnetische veldsterktes bij 't Spiker en de Lage Weide wel tot negen maal zo hoog zijn als de norm die door het Ministerie van VROM wordt gehanteerd. Het Ministerie hanteert die norm uit voorzorg omdat verschillende onderzoeken aanwijzen dat de kans op kinderleukemie verhoogd is als je woont in de buurt van hoogspanningskabels. Om die reden moet er in nieuwe bouwsituaties aan beide kanten van de

hoogspanningskabels 80 meter worden vrijgehouden. En dan moet u weten dat de hoogspanningskabels aan 't Spiker zich 6 tot 12 meter van de huizen bevinden en bij de van Essenstraat 10 tot 20 meter.

De bovengrondse hoogspanningskabels en masten kunnen ook op een andere manier een gevaar opleveren: door de weersomstandigheden kunnen ze knappen. In november 2005 zijn op meerdere plaatsen in Nederland en in Europa hoogspanningskabels geknapt en ook in de jaren daarna.

In november 2005 ontstond in Zutphen een levensgevaarlijke situatie toen bij de van Essenstraat een kabel knapte en een inwoner van Zutphen bijna geëlektrocuteerd werd. Wij hebben de vonken van de kabels zien afspatten en de enorme vuurbollen gezien die ontstonden doordat de kabels elkaar raakten.

En wat denkt u van Haaksbergen, waar in november 2005 de inwoners meerdere dagen zonder stroom zaten en er een grote economische schade ontstond? En denk ook aan de Bommelerwaard, waar in 2007 een Apache gevechtshelikopter tegen de hoogspanningskabels aanvloog en de massale stroomuitval over een groot gebied en meerdere dagen.

Een bijkomend probleem ontstaat bij brand. Pas op het moment dat er geen spanning meer op de kabels staat, kan de brandweer over gaan tot blussen. En dat kan enkele uren duren. Eerst moet iemand van de netwerkbeheerder ter plekke de situatie vaststellen, vervolgens moet de stroom uitgeschakeld worden, dan gaat er nog enige tijd overheen in verband met restspanning en dan pas kan de brandweer in actie komen. Onlangs nog is een grote bovenverdieping van een kantoorpand in Apeldoorn volledig uitgebrand, de brandweer kon in verband met de hoogspanningskabels in de buurt van het pand niet onmiddellijk beginnen met blussen. Er zijn uiteindelijk vijf korpsen en een hoogwerker aan te pas gekomen om de brand die veroorzaakt was door een pan vet op het vuur, te blussen. De brand is ontstaan rond een uur of elf 's avonds en het sein brand meester kwam pas de volgende ochtend om 4 uur.

In 2004, Warnsveld is dan nog een zelfstandige gemeente, is B&W er van overtuigd op grond van het TNO dat er sprake is van een ernstige

situatie. Burgemeester van Veen zegt toe dat B&W zich zal inspannen om te komen tot een acceptabele oplossing. Door het verlies van haar zelfstandigheid blijft het helaas bij woorden en er komt geen besluit om de kabels over ongeveer een kilometer onder de grond te leggen.

In 2005, als Warnsveld onderdeel uitmaakt van de gemeente Zutphen, vindt er overleg plaats tussen het bestuur van de provincie Gelderland, afvaardigingen van de gemeenten Ede en Zutphen, de directie van NUON, bewoners van Ede en een afvaardiging van het comité Warnsveld Hoogspanningsvrij. Hierin komt naar voren dat NUON bereid is om mee te werken om de bovengrondse leidingen ondergronds aan te brengen. De wethouders van Ede en Zutphen zullen zich inspannen om in gezamenlijkheid te komen tot een financiële regeling. Deze toezegging is van groot belang, want zonder deze regeling kan van een concretisering van de plannen geen sprake zijn. En ook de provincie Gelderland wil het probleem in de provincie in kaart brengen en is bereid mee te denken in een mogelijke financiering.

De financiële regeling is er nog steeds niet. Dit ondanks het feit dat de provincie Gelderland jaarlijks forse sommen geld van de NUON ontvangt, meer dan 70 miljoen euro op jaarbasis als dividend, de provincie bezit bijna 47% van de aandelen en ook de gemeente Zutphen is aandeelhouder en incasseert jaarlijks miljoenen euro, ik meen ongeveer 9 miljoen. Aan de andere kant financiert de provincie Gelderland wel mee aan de ondergrondse bekabeling bij nieuwbouw wijken en daaraan verbonden bestaande wijken. Dat is inmiddels het geval bij Zevenaar en Doetinchem, bij Apeldoorn, de woonwijk Zuidbroek, in Harderwijk en Ede en ook de gemeente Haaksbergen is onlangs begonnen met het onder de grond leggen van de hoogspanningslijnen.

Het energieverbruik in Nederland zal nog drastisch toenemen in de komende jaren. Daarmee zal ook het aantal masten en kabels drastisch toenemen als daar door de overheid niet op gestuurd gaat worden. Door het kabinet is afgesproken dat het totaal aantal kilometers bovengrondse hoogspanningskabels niet meer mag worden uitgebreid vanaf 2012. Als er nieuwe bovengrondse lijnen moeten worden aangelegd, moeten deze komen in de plaats van een bestaande verbinding of een bestaande verbinding moet onder de grond worden gelegd. Daarnaast heeft de

Minister van VROM op 4 november 2008 vastgelegd dat er sprake is van een zogenaamde “nieuwe situatie” indien de netwerkbeheerder zou besluiten tot wijzigingen in de bestaande situatie. Daaronder wordt ook begrepen het vervangen van de eventueel aanwezige koper geleiders door staal/aluminium geleiders conform de huidige stand der techniek. In dat geval is het voorzorgprincipe van kracht, dat ook gehanteerd wordt bij nieuwbouw en zijn de bestaande lijnen onderhevig aan de latere richtlijnen met de bijbehorende magneetzone (van 80 meter aan weerskanten). Daarnaast is het kabinet van mening dat meer rekening moet worden gehouden met de bevolkingsdichtheid en met natuur en milieu en wil men tegemoetkomen aan maatschappelijke bezwaren als horizonvervuiling, ruimtebeslag en geluidsoverlast door het knisperen van de draden.

Kabinet en steeds meer provincies en gemeenten, maar ook de netwerkbeheerders zelf willen de kabels onder de grond. In de Randstad gaat netwerkbeheerder Tennet nu ook de 380 KV kabels onder de grond leggen.

De gemeente Zutphen wil samen met de provincie Gelderland en met de netwerkbeheerder Tennet tot een oplossing komen, maar tot dusver is het bij intenties gebleven. Tennet heeft al eerder aangegeven dat het technisch haalbaar is om het tracé bij de woonwijken onder de grond te leggen. En daarmee kunnen de kabels weer tientallen jaren mee. Wij willen dat de gemeente Zutphen, de provincie Gelderland en Tennet de intenties omzetten in concrete acties om tot een oplossing te komen. Meerdere gemeentes in Gelderland zijn reeds overgegaan tot ondergrondse bekabeling of hebben verregaande plannen daartoe.

Gelet op de economische crisis, gelet op de wil van de Provincie Gelderland om vervroegd over te gaan tot economische impulsen, maar ook gelet op de intentie om de miljarden euro's die vrijkomen met de verkoop van de aandelen NUON en de intentie van de provincie Gelderland om die te goede te laten komen aan de ingezetenen van Gelderland, mevrouw van der Kolk Volkers, meneer van Oosten en meneer Voorhorst, toon uw bestuurlijke wil om tot een oplossing te komen!